

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org

Увод у социологију

Семестар:	Први
Статус предмета:	Обавезни
Фонд часова:	3+1
Број ЕCTS бодова:	5
Наставник:	Доц. др Немања Ђукић
Сарадница:	Асс. мр Дијана Миздрак
Услов за похађање:	Нема услова
Електронска пошта наставника:	nemanjadjukic00@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	didimi70@yahoo.com
Консултације:	Уторак, Четвртак, Петак од 18.00 до 19.00

Опис предмета

У циљу што ефикаснијег усвајања теоријско-методолошког оквира савремене социологије (најзначајнијих парадигми и дискурса), предмет анализира најатрактивније феномене у савременом друштву: глобализацију, идентитет, биополитику, вакцинацију, феминизам, филм, миграције, тероризам, политичку манипулацију итд. С обзиром да успјешна анализа данас најатрактивнијих феномена захтјева примјену теоријско-методолошких знања, овај предмет управо кроз студентима најинтересентније примјере подстиче њихово усвајање.

Очекивани исходи учења

Упознавање са теоријско-методолошким оквиром савремене социологије (савременим парадигмама и дискурсима) и могућностима њихове примјене у разумијевању и објашњењу савремених друштвених феномена.

Садржај предмета

- 1. Структура социолошке науке.** Историјски развој социологије. Фаза позитивистичког диспозитива (од Конта до Диркема). Фаза социологистичког диспозитива (Од Диркема до Фукоа). Фаза симболичког диспозитива (од Фукоа).
- 2. Поредак парадигми и дискурса.** Појам парадигме и дискурса. Универзална, општа, теоријска и појмовна парадигма.
- 3. Идентитет.** Идентитет као онтолошко стање (Заједница) и идентитет као социјално дискурзивна конструкција (Друштво). Политичко-територијални облик идентификације (Демос). Повијесно-културни облик идентификације (Етнос). Религијски облик идентификације (Лаос).
- 4. Личност.** Фазе личности (естетичка, етичка, религијска). Личност и идентитет као етика и легалитет. Интернализација и социјализација. Агенси социјализације (породица, образовање, црква, масовни медији). Проблеми у развоју личности: гранична ситуација (Јасперс), егзистенцијално стање, свјетска бол (weltschmerz).
- 5. Комунизам.** Комунизам као пројекат. Друштвено-повијесни циљеви комунизма (рушење монархије, деконструкција заједнице, секуларизација и атеизација). Непостојање онтолошке разлике између комунизма и капитализма. Комунизам и капитализам као форме модернизације.
- 6. Глобализација.** Глобализација као ширење западне концепције самобитности у глобални идентитетски простор. Структура западне самобитности: моћ, профит, индивидуализам

и забава. Политичка (моћ), економска (профит), социјална (индивидуализам) и културна (забава) глобализација.

7. **Филм.** Друштвена улога филма. Филм као инструмент идентитетског инжењеринга (имигранти, интеграција и кохезија). Филм у функцији Мелтинг пот стратегије. Будућност као дистопија и страх од будућности као механизам идентификације у садашњости.
8. **Биополитика.** Политика и биополитика. Суверенитет и биосуверенитет. Животни простор (lebensraum) и одрживи развој. Феноменолошко читање Агенде 21.
9. **Вакцинација.** Биополитичка функција имунизације. Депопулација. Интереси фармаколошке индустрије. Повезаност вакцина (Polio, DTP, MMR) и аутизма, и стерилитета. Агенда 21 студија случаја.
10. **Феминизам.** Депопулација као биополитичка улога феминизма. Агенда 21 студија случаја. Утицај права жена, абортуса, степена образовања, програма заштите репродуктивног здравља жена, економске самосталности жена, учешћа жена у политици на наталитет.
11. **Тероризам.** Политичка употреба страха. Цивилизацијска, психолошка и друштвена димензија страха. Страх и анксиозност. Мотиваторски потенцијал страха (произвођење друштвене акције). Демотивацијски потенцијала тјескобе (произвођење одсуства друштвене акције).
12. **Политичка манипулација.** Изборни инжењеринг. Социјално-психолошки профил бирачког тијела (пасивни, активни, конзервативни и либерални тип). Форме политичког дјеловања (партије, покрети, групе грађана). Дигитални као политички простор. Нове комуникационе технологије као инструменти политичке моћи.
13. **Геополитика.** Концепције униполарности и мултиполарности. Цивилизације као субјекти и унутарцивилизацијски полови међународних односа. Евроазијство. Гео-економске зоне, велики простори, мјеста развоја.
14. **Управљање значењем.** Аутономија значења и општи значај постструктурализма (Дерида, Фуко, Сосир). Анализа Деридине забиљешке за куповину. Значење као скуп симбола и правила њиховог комбиновања. Одвојеност значења од попиљаоца, примаоца, знака и означеног. Примјери из политичког живота.
15. **Други.** Појам другог (Левинас). Конкретни (појединац), апстрактни (заједница) и апсолутни други (Бог). Ан-архе, ерос, жртва, самоеротизам.

Начин извођења наставе

Настава ће бити извођена у форми предавања и вјежби. Предавања ће бити структурирана кроз тематска теоријска излагања наставних јединица те расправу или разговор. Вјежбе ће бити организоване кроз теоријску анализу литературе чије разумјевање и овладавање студент доказује континуираном израдом и одбраном семинарског рада. У току семестра путем предавања и вјежби обрађено градиво биће провјеравано парцијално путем два обавезујућа колоквијума. Након реализованих предиспитних обавеза (колоквијума и семинарских радова), студенти стичу право полагања цјелокупне наставне материје у форми завршног усменог испита

Вредновање и оцјењивање рада студената/киња

Провјера знања ће бити вршена у току семестра путем колоквијума и семинарских радова, те на крају семестра у форми усменог испита.

Обавезна литература

1. Немања Ђукић, *Основни феномени нашег времена*, Балканолошки истраживачки центар, Бања Лука, 2017.
2. Немања Ђукић (прир.), *Евроазијски поглед*, Зборник радова Балканолошког истраживачког центра, Балканолошки истраживачки центар, Бања Лука, 2016.
3. Немања Ђукић, *Феноменолошка социологија. Прилог феноменологији Балкана*, Балканолошки истраживачки центар, Бања Лука, 2015.
4. Немања Ђукић, *Есхатологија и политика. Огледи о Српској идеји*, Удружење социолога-Бања Лука, Бања Лука, 2014.
5. Немања Ђукић, *Социјална контрола*, Удружење социолога-Бања Лука, Бања Лука, 2014.

Допунска литература

Одабрани текстови